

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621203415
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6621203415.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti A.: D., nar. XX.XX.XXXX a O., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: matky S. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX, t. č. bytom W. N. XXX, právne zastúpenej MÉSZÁROS BARIAKOVÁ advokátska kancelária s. r. o., so sídlom P.O. Hviezdoslava 344/23, 960 01 Zvolen, IČO: 52 488 047 a otca M. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. 4, právne zastúpeného M.. Ondrejom Szilágyim, advokátska kancelária so sídlom D. Vodú 2, 984 01 Lučenec, v konaní o návrhu otca na zverenie maloletých maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/50/2021-117 zo dňa 29. septembra 2021 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie v I. výroku mení tak, že otec je dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi A.: D., nar. XX.XX.XXXX a O., nar. XX.XX.XXXX každý párný týždeň v roku od piatka 16.00 hod. do nedele 17.00 hod. a každý nepárný týždeň v roku vo štvrtok a v piatok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod.

II. Uznesenie súdu prvej inštancie v II. a III. výroku potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil na návrh otca maloletých detí neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do právoplatného rozhodnutia súdu o jeho návrhu na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti upravil styk otca M. A., nar. XX.XX.XXXX s maloletými deťmi A.: D., nar. XX.XX.XXXX a O., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý párný víkend v mesiaci od piatka 16.00 hod. do nedele 17.00 hod. a každý nepárný týždeň od stredy 16.00 hod. do piatku 16.00 hod. (I. výrok); stanovil, že otec si prevezme maloleté deti v určenom čase pred rodinným domom v mieste bydliska matky a na tom istom mieste ich v určenom čase vráti matke späť (II. výrok), matke uložil povinnosť v určenom čase deti riadne pripravené odovzdať otcovi a po ukončení styku otca s maloletými deťmi tieto od otca v určenom čase prevziať pred rodinným domom v mieste jej bydliska (III. výrok) a uložil rodičom maloletých, ako aj maloletým deťom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Lučenec, ambulancia pre terénnu a ambulantnú prácu, Novohradská 322/27, Lučenec v rozsahu 20 hodín s cieľom zlepšenia schopnosti a vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a deťmi a budovania dôvery v rodičovskom vzťahu (IV. výrok).

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že otec maloletých detí podal vo veci samej návrh na zmenu rozhodnutia, a to konkrétne rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/53/2019 zo dňa 13. mája 2020, ktorým súd manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol a schválil ich rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností tak, že maloleté deti

boli na čas po rozvoďte zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou rozsudku. Styk otca s maloletými deťmi nebol upravený. Otec v tomto návrhu vo veci samej žiada o zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Následne podal v septembri 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal dočasnej úpravy styku s maloletými deťmi do rozhodnutia súdu vo veci samej a to každý párný víkend v mesiaci v čase od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., každý utorok v kalendárnom roku v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. a každý štvrtok v kalendárnom roku v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že si maloleté deti prevezme pred domom matky a v uvedený deň a hodinu maloleté deti vráti matke pred jej domom. Návrh odôvodnil otec maloletých tým, že po oboznámení sa matky s návrhom vo veci samej o zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa vzťah rodičov v značnej miere zhoršil. Matka odmieta s otcom komunikovať, nekomunikuje s ním vôbec alebo komunikuje nedostatočne, poprípade len vtedy, ak to vyhovuje jej. On vždy s predstihom niekoľko dní vopred napíše správu cez mobil, že chce deti a kedy si po ne môže prísť, ale matka mu telefón nedvíha a na správy neodpisuje alebo odpisuje neskoro, čím on nemá možnosť s maloletými tráviť čas. Matka maloletých mu taktiež zakazuje stretávať sa s deťmi, vzala im mobilný telefón, aby nemohli s ním komunikovať. Uviedla, že telefón vzala z dôvodu, aby sa s mobilmi nehrali, otec im však zakúpil obyčajný tlačidlový telefón, aby mohol s nimi komunikovať, napriek tomu im to nie je umožnené. Matka odmieta púšťať maloleté deti k nemu domov do miesta, kde mali pred rozvodom trvalý pobyt a kde vyrastali, kde majú svoje hračky, bicykle a zvieratká. Vymýšľa si rôzne dôvody, pre ktoré s ním deti nemôžu byť a prečo spolu nemôžu volať. Ďalej otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia popísal niektoré situácie, pri ktorých mu nebol umožnený styk s maloletými deťmi. Uviedol, že dňa 18.09.2021 bol približne o 11.30 hod. v mieste súčasného pobytu detí, nakoľko mu volali aj písali z telefónu bývalej svokry, aby po ne prišiel, lebo chcú ísť k nemu domov. Matka mu napísala, aby sa prišiel dohodnúť, že nájdu spoločnú reč týkajúcu sa detí. Po príchode mu však povedala, že deti s ním nepôjdu, že aj ona chce byť s deťmi cez víkend napriek tomu, že s nimi je celý týždeň. Deti boli veľmi rozrušené, otec si túto udalosť začal nahrávať na mobilný telefón, bola to veľmi emotívna situácia, o nahrávaní matku vopred upovedomil. Taktiež dňa 19.09.2021 mu matka nedovolila byť s deťmi. Uviedla, že s nimi chce byť ona, hoci z domu bez detí toho dňa odišla okolo 10.00 hod. a vrátila sa približne o 15.00 hod., pričom otec mal za to, že za ten čas mohol byť s nimi on. Nasledujúci deň dňa 20.09.2021 približne o 16.00 hod. bol otec opäť za maloletými synmi, ale doma ich nenašiel, doma sa nachádzal iba ich starý otec, pracoval na dvore a nevedel odpovedať, kde sa nachádza matka detí. Na otázku, kde sú deti odpovedal, že niekde vonku na bicykloch. Otec uviedol, že maloletých našiel bez dozoru asi kilometer od miesta bydliska pri horárni, boli veľmi slabo oblečení, ďalší chlapec, ktorý tam s nimi bol, mal už pri tom oblečení zimnú bundu. Podľa teplomeru v otcovom vozidle bolo vonku 12 °C. Matke napísal SMS správu, ona na ňu nereagovala. Ďalej otec uviedol, že má vedomosť, že matka detí nebýva často doma a chodí domov neskoro večer. V tom čase sa o deti stará prastará matka a niekedy starí rodičia, ak tiež v tom čase nie sú v práci. Matka pracuje niekde vo Zvolene v kaderníctve, kde má podľa vyjadrenia pracovnú dobu od 9.00 hod. do 14.00 hod. Podľa vyjadrenia detí však chodí skoro každý deň domov neskoro večer. Tvrdili otcovi, že sa s nimi neučí a nezaujíma sa o ne. Otcovi volajú na telefón v nočných hodinách, keď sa im podarí získať nejaký telefón a hovoria mu, že mama ešte stále nie je doma. Ďalej mal za to, že pod vplyvom rodiny matky deti začali používať vulgárne slová, ich slovník sa veľmi zhoršil. Bol názoru, že rodinné prostredie matky na nich zle vplyva a sami si vyžadujú otcovi prítomnosť. Riaditeľka školy, ktorú maloleté deti navštevovali pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení matky týkajúcom sa preloženia detí do inej základnej školy otcovi uviedla, že deti v poslednej dobe začali chodiť do školy pravidelne neskoro a častokrát nemali urobené domáce úlohy. Vzhľadom na uvedené mal otec za to, že je dôvod nariadiť neodkladné opatrenie do rozhodnutia súdu vo veci samej za účelom dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, nakoľko dohoda rodičov o styku nie je možná, matka otcovi a deťom znemožňuje stretávanie sa, otec veľmi trpí, rovnako ako aj jeho deti. Vyjadril obavu, že konanie matky trvalo rozvráti rodinné vzťahy a vzťahy medzi rodičmi a deťmi. Preto mal za to, že ním navrhované neodkladné opatrenie zabezpečí osobný kontakt otca s maloletými deťmi a udrží naviazaný vzťah medzi otcom a maloletými synmi.

3. Z vykonaného zisťovania pomerov v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie súdu o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyplynulo nasledovné:

4. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 26.09.2021 súd prvej inštancie zistil, že maloleté deti do školy dochádzajú autobusom, resp. zo školy ich občas zoberie osobným motorovým vozidlom matka alebo stará matka z jej strany. Matka je zamestnaná na polovičný pracovný

úväzok v rozsahu 5 hodín denne v S. F. R. ako kadernička s príjmom 5,- € na hodinu. Pracuje od 9.00 hod. do 14.00 hod. Matka súhlasila s tým, že dohoda na úprave styku s otcom nie je možná, avšak z dôvodu, že otec nedodržiava dohodnutý čas styku, komunikácia medzi ňou a otcom je zlá, nie je však pravdivé jeho tvrdenie, že mu odopiera deti, zakazuje mu s nimi sa stretávať. Je pravdou, že deťom koriguje čas strávený s mobilným telefónom, pretože sa veľa hrajú na internete. Poprela, že by nebývala doma, tvrdila, že v meste sa zdrží iba vtedy, ak potrebuje niečo vybaviť, resp. nakúpiť. Podľa jej slov sa deti od otca po dvoch, troch dňoch vracajú emocionálne rozrušené. Po súdnom pojednávaní otec deťom porozprával, čo tam ona hovorila a následne maloleté deti matku odstrkovali, nerešpektovali ju. Maloletý D. jej povedal, že otca iba využívala. Matka tvrdila, že práve po návrate z domácnosti otca maloleté deti používajú vulgarizmy, samotný otec maloletých ju atakuje nadávkami typu „kurva“, ktoré hovorí pred ľuďmi, čoho svedkom bol aj jej priateľ. Na tvrdenie otca maloletých pri prešetrovaní pomerov kolíznym opatrovníkom, že maloletý D. za ním prišiel hneď zo školy a od neho sa dozvedel, že ho mama dobila varechou v nedeľu večer a maloletého O. ešte viac, matka odpovedala, že maloletému D. dala „výchovnú“, nakoľko sa maloletý k nej drzo správal, aktuálne ju maloleté deti vôbec nerešpektujú, neposlúchajú, pretože sú manipulované otcom. Na základe informácie od rodičov bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec názoru, že neodžité partnerské a vzťahové problémy rodičov naberajú na intenzite, výrazne zasahujú do výkonu rodičovských práv a povinností a konfrontačné správanie rodičov zároveň negatívne vplyva aj na maloleté deti. Situácii, kedy sa jeden z rodičov domáha úpravy styku neodkladným opatrením museli predchádzať závažnejšie životné udalosti, ktoré pochopiteľne zanechali na rodičoch negatívne emocionálne následky. Podľa úradu súčasné vzťahy medzi účastníkmi konania sú problematické, ich podania obsahujú protichodné tvrdenia a odlišné hodnotenia situácií. Vzhľadom na napäté vzťahy medzi rodičmi s poukazom na závažný rodičovský konflikt, ktorému sú maloleté deti vystavené a ktorý má bezpochyby negatívny dopad na ich zdravý psychický vývoj považoval úrad za primerané okolnostiam daného prípadu upraviť styk maloletých detí s otcom každý párny týždeň od piatka 16.00 hod. do nedele 17.00 hod. a každý nepárny týždeň od stredy 16.00 hod. do piatka 16.00 hod. Zároveň navrhol vzhľadom na intenzívne vystavenie maloletých detí konfliktu rodičov, ktorý má tendenciu pokračovať, aby súd uložil rodičom a maloletým deťom povinnosť podrobiť sa ambulantne odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Lučenec, ambulancia pre terénnu a ambulantnú prácu, Novohradská 322/27, Lučenec za účelom poskytnutia psychologickéj pomoci rodičom a maloletým deťom v záujme minimalizovania negatívnych dopadov rozchodu na rodičovské vzťahy a predchádzania nepriaznivým vplyvom a dopadom rozchodu na deti. Taktiež v záujme poskytnutia rodičom pomoc pri hľadaní vzájomnej dohody ohľadne starostlivosti o deti a pomoci pri uľahčení, resp. úprave komunikácie medzi rodičmi a deťmi pri nastavení pravidiel fungovania rodiny a väčšej citlivosti rodičov k potrebám detí v rozsahu 20 hodín. Úrad uzavrel, že v záujme ochrany maloletých detí pred nepriaznivým dopadom rodičovského konfliktu je potrebné neodkladne stabilizovať pomery maloletých detí v ich výchovnom prostredí.

5. Z takto zisteného skutkového stavu mal súd prvej inštancie osvedčenú potrebu pre nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko rodičia sa na styku otca s deťmi nedohodli a tento nebol upravený ani rozsudkom súdu. Zo správ zo šetrenia úradu v konaní vo veci samej mal súd prvej inštancie zistené, že otec sa o maloleté deti dokáže postarať, vo svojej domácnosti má pre ne vytvorené vhodné prostredie pre zabezpečenie ich riadnej výchovy a starostlivosti a napĺňanie ich citových a vývinových potrieb. Domáce prostredie otca im je dobre známe, nakoľko v ňom donedávna obe maloleté deti vyrastali. Súčasnú funkciu rodiny deti vnímajú veľmi citlivo, nakoľko sú na oboch rodičov citovo naviazané a prezentovali potrebu byť s obidvoma rodičmi. S otcom sa chcú stretávať cez víkend, aj cez týždeň. Z otcom predložených kópií SMS správ je zrejmé, že komunikácia medzi rodičmi maloletých detí je v dôsledku intenzívnych vzťahových problémov medzi nimi vážne narušená, nedokážu si odkomunikovať základné záležitosti ohľadne starostlivosti o maloleté deti, matka často a opakovane na správy neodpovedá a otcovi ani po dohode styk s deťmi nakoniec neumožní. Dohoda rodičov na styku sa za súčasného eskalujúceho konfliktu medzi rodičmi súdu prvej inštancie javí ako nemožná. Obe maloleté deti majú k otcovi vytvorený pozitívny vzťah a prejavili potrebu častého stretávania sa s ním. Rodičia nie sú schopní eliminovať prejavy svojich narušených vzťahov a nezhody do takej miery, aby to nemalo nepriaznivý vplyv na psychický a fyzický vývoj detí.

6. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že je v záujme maloletých detí, aby vnímali vo svojom živote prítomnosť obidvoch rodičov, aj keď títo nežijú v spoločnej domácnosti. Zdôraznil, že otec má vo vzťahu k maloletým deťom rovnaké rodičovské práva a povinnosti ako matka a je dôležité, aby obidvom rodičom bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah

k deťom, čo nie je možné, pokiaľ bude styk s maloletými deťmi niektorému z rodičov bezdôvodne zamedzovaný. Neumožnenie vzájomného stretávania sa do konečného rozhodnutia súdu by mohlo viesť k nenapraviteľným dôsledkom na vzťahu otca s deťmi, čo predstavuje vážny zásah do práv detí. Dieťa má právo byť vychovávané oboma rodičmi.

7. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že nastala naliehavá a nevyhnutná potreba dočasne upraviť styk otca s maloletými deťmi za účelom nadviazania pravidelného kontaktu s nimi, čo bude reflektovať aj vyjadrený názor maloletých detí a dočasne sa tak zastabilizujú citové vzťahy medzi nimi. Súd prvej inštancie považoval za dostatočné upraviť styk otca s deťmi v rozsahu podľa odporúčania kolízneho opatrovníka. Mal totiž za to, že takto upravený styk zodpovedá právu maloletých detí na zachovanie rovnocenného vzťahu k otcovi, je primeraný veku detí a touto úpravou bude vytvorený a posilnený dostatočný priestor aj pre výchovný vplyv otca ako mužského vzoru na obe maloleté deti. Zároveň má neodkladné opatrenie prispieť k okamžitej stabilizácii vo výchove detí.

8. Vzhľadom na vážnu narušenosť vzťahov a komunikácie medzi rodičmi sa súd prvej inštancie stotožnil aj s odporúčaním kolízneho opatrovníka o potrebe vedenia rodičov a maloletých detí špeciálnym poradenstvom, nakoľko maloleté deti sú intenzívne vystavované konfliktu rodičov, ktorí nedokážu vlastnými silami vzájomné rozpory prekonať bez odbornej pomoci. Súd prvej inštancie preto uložil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Lučenec, ambulancia pre terénnu a ambulantnú prácu, Novohradská 322/27, Lučenec v rozsahu 20 hodín, ktorý považoval za dostačujúci.

9. Proti I. výroku uznesenia súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa obsahu odvolania považovala za nesprávne z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C. m. p.“) a v § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), t. j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

10. Matka odôvodnila odvolanie tým, že nie je pravdou, že by deťom zakazovala stretávať sa s otcom alebo že by im za týmto účelom brala telefón, snažila sa nastaviť len pravidlá, nakoľko otec sa bez rešpektovania denného režimu chlapcov ako aj matky dožaduje styku v takom rozsahu, ktorý matka nepovažovala za v najlepšom záujme detí. Taktiež nepovažovala za najlepšiu formu výchovy maloletých synov, keď otec zneužíva emočné vypätie pri nezhodách rodičov ohľadne styku na produkovanie dôkazov formou zaznamenávania na mobilný telefón namiesto toho, aby sa snažil racionálne riešiť vzniknutú situáciu, čím sa maloletým deťom nevytvárajú vhodné vzorce správania sa do budúcnosti. Uviedla, že otec len vykonštruoval obvinenia o jej neskorých príchodoch domov, že sa s deťmi neučí a nezaujíma sa o ne, ako aj o používaní vulgárnych slov v rodine matky, nočných telefonátoch detí za účelom vykreslenia matky v zlom svetle. Matka mala za to, že otec detí neuznáva jej rolu matky, ponižuje ju a v tomto smere pôsobí aj na maloletých chlapcov, ktorí sa od otca vždy vracajú v takom psychickom rozporení a emocionálnom rozrušení, že matka musí vynaložiť nadľudské úsilie, aby ich dala do poriadku a začali ju rešpektovať. Po návrate od otca sú deti plačlivé, psychicky nestabilné, odmietajú ju, ako aj jej pohladenie a dotyk. Matka vyjadrila názor, že otec maloleté deti manipuluje a hucká proti nej, rozpráva im veci, ktoré nie sú vhodné. Chlapci sa po návrate od otca hádajú a bijú medzi sebou, nevedia sa často ukludniť, odmietajú si plniť svoje povinnosti a matke hovoria, že je odporná a hrozná mama. Matka bola názoru, že otec deti emočne vydiera a prostredníctvom materiálneho zabezpečenia sa snaží vo vzťahu k deťom presadzovať.

11. Matka nesúhlasí s požiadavkou, aby chlapci boli neustále s mobilom vo vrecku, ako to požaduje otec, nakoľko mala za to, že otec by to zneužíval na to, aby mohol maloleté deti bez vedomia matky kontaktovať a ovplyvňovať proti nej, ako aj vzhľadom na nevhodné prerušovanie výchovného procesu v domácnosti matky bez ohľadu na práve prebiehajúce udalosti a s tým spojené odpútavanie pozornosti detí. Taktiež bola názoru, že mobilné telefóny negatívne vplyvajú na maloleté deti, na ich vývoj a zdravie prostredníctvom elektromagnetického poľa. Tvrdila, že otec povoľuje deťom viac ako ona a podporuje maloletých synov v ľahkovážnom správaní bez zodpovednosti a informovania matky. Neváha navádzať staršieho syna D. na cestovanie vlakom bez predchádzajúcich skúseností do jeho bydliska bez vedomia matky. Súdom prvej inštancie nariadený styk otca s maloletými deťmi v rozsahu troch dní v každom týždni, podľa matky jej znemožňuje výchovným vplyvom pôsobiť na maloleté deti, ktoré sú zo strany otca smerované proti nej. Matku odmietajú, nerešpektujú ju, obviňujú ju z toho, že otca využívala a

pod., čo matka považuje za tak nezdravé správanie voči druhému rodičovi, ktoré môže do budúcnosti ovplyvniť negatívne aj vzťah ich synov k ženám ako takým. Preto mala za to, že napadnutým uznesením upravený styk otca s maloletými deťmi každý týždeň v rozsahu troch dní, je vzhľadom na ovplyvňovanie a manipuláciu detí otcom, a vzhľadom na s tým spojené správanie detí k matke počas nasledujúcich štyroch dní, ktoré trávajú v jej starostlivosti v rozpore so snahou matky o zabezpečenie stabilného výchovného prostredia pre maloleté deti. Bola názoru, že postačuje úprava styku každý párny týždeň na to, aby bolo dostatočne zabezpečené právo otca na starostlivosť o deti, ako aj právo detí na starostlivosť oboch rodičov, pričom takto realizovaný styk neovplyvní správanie detí do takej miery, že by matku maloleté deti počas nasledujúcich dvoch pracovných týždňov a víkendu, odmietali, nerešpektovali, vytvárali si voči nej nesprávne vzorce správania. Je presvedčená, že jej snaha o zjednanie nápravy a emočnú stabilizáciu detí, ako aj presvedčiť ich k dodržiavaniu stanovených pravidiel a rešpektovanie postavenia matky počas štyroch dní, je v nasledujúcich troch dňoch pod vplyvom otca zmarená. Podľa matky rozsah nariadeného styku otca s maloletými vzhľadom na jeho neustále manipulovanie a ovplyvňovanie chlapcov proti matke je z hľadiska stability výchovného prostredia a zabezpečenia emočnej stability chlapcov v zrejmom rozpore so záujmom maloletých detí.

12. Matka maloletých detí preto navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a upravil styk otca s maloletými deťmi len počas každého párneho týždňa v roku od piatka 16.00 hod. do nedele 17.00 hod.

13. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že trvá na svojom vyjadrení a odporúčaní uvedených v správe zo dňa 27.09.2021 zaslanej v súvislosti s podaným návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia - úpravy styku s maloletými deťmi. Uviedol, že rodičia sa na výkone rodičovských práv a povinností nevedia vôbec dohodnúť. Ich vzťahové problémy, konfrontačné a antagonistické správanie voči sebe navzájom naberá na intenzite a zasahuje do výkonu ich rodičovských práv a povinností. Maloleté deti sú konfliktom rodičov výrazne emočne frustrované, pričom sa u nich začínajú prejavovať poruchy správania, t.j. napríklad nevhodné správanie a nerešpektovanie autority matky ako reakcia na frustráciu a až depriváciu vzťahového konfliktu. Kolízny opatrovník uviedol, že realizácia styku s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa a jeho celkovú životnú situáciu veľmi dôležitá vzhľadom na potrebu výchovného vzoru otca pre ďalší vývin dieťaťa v rovnakom rozsahu ako vzoru matky. Ak otec prejavuje riadny záujem o výchovu maloletého dieťaťa ako aj o jeho potreby, je v záujme dieťaťa, aby sa styk s otcom realizoval. Keďže nemožno očakávať aktívnu spoluprácu rodičov pri realizácii styku, vzhľadom na výrazný rodičovský konflikt je namieste započať terapeutický proces v záujme minimalizovania negatívnych dopadov rozchodu na rodičovský vzťah a emocionálne prežívanie detí, nastavenia pravidiel fungovania rodiny a lepšieho vcítania sa rodičov do potrieb detí, ako aj stabilizovania pomerov maloletých detí v ich výchovnom prostredí. Vzhľadom na uložené výchovné opatrenie kolízny opatrovník dňa 14.10.2021 zrealizoval v Centre pre deti a rodiny Lučenec, prípadovú konferenciu, ktorej sa zúčastnili obidvaja rodičia, maloleté deti a psychologička centra. Na stretnutí bol ústne prezentovaný plán sociálnej práce s deťmi a ich rodičmi, a plán výchovného opatrenia v spolupráci s centrom, pričom jeho obsah ani jeden z rodičov nenamietal ani po zaslaní písomného vyhotovenia plánu sociálnej práce. Okrem iného boli rodičia za účasti maloletých detí zo strany kolízneho opatrovníka požiadaní o rešpektovanie neodkladného opatrenia, ktorým súd upravil styk otca s maloletými deťmi, avšak z podania matky, ktoré priložil kolízny opatrovník ako prílohu sa javí, že k tomu nedochádza. Kolízny opatrovník bol názoru, že v konaní vo veci samej bude vytvorený dostatočný priestor na relevantné posúdenie najlepšieho záujmu maloletých detí.

14. Vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník trval na uloženom výchovnom opatrení a stotožnil sa s potrebou bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania napadnutým neodkladným opatrením za účelom stabilizovania pomerov maloletých detí v ich výchovnom prostredí. Bol názoru, že stanovením presných pravidiel a pevného režimu styku otca s maloletými deťmi, rozdelením rodičovských kompetencií a dodržiavaním dohodnutých pravidiel sa môže naštartovať aj proces budovania dôvery v rodičovskom vzťahu.

15. Zo záznamu, ktorý je prílohou vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu vyplýva, že dňa 21.10.2021 sa na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec dostavila matka maloletých detí, ktorá uviedla:

16. Dňa 19.10.2021 prišiel otec maloletých detí údajne za svojimi deťmi. Deti boli v tomto týždni zverené podľa nariadenia súdu jej. Vybehli von za otcom, starší D. prišiel po chvíli za ňou a odkázal jej, že otec sa s ňou chce rozprávať. Otec si opäť vytiahol telefón, držal ho v ruke namierený na ňu a opäť si ich začal bezdôvodne natáčať. Vstúpil na majetok jej rodičov a začal sa dožadovať telefónu syna D., ktorý mu kúpil. Zopakovala, že telefón mu vzala preto, lebo cez neho ho manipuluje, hucká proti nej a potom sa následne D. k nej veľmi zle správa, neposlúcha ju, nechce si plniť povinnosti, či už v domácnosti alebo aj tie školské, odmieta ju rešpektovať, správa sa zle, nadáva jej, že je sviňa a horšie. Telefón mu tiež zobrala preto, že by bol schopný tráviť veľa času na internete, a to pre dieťa v jeho veku podľa nej nie je veľmi zdravé. Snažila sa to otcovi vysvetliť, potom vyšiel jej brat a povedal mu, že nech si ho nenatáča a nech ide preč. Vzal mu telefón a strhla sa potýčka. Začali sa medzi sebou naťahovať, jej brat mu telefón hodil do auta, otec maloletých ho prvý napadol. Keď to videla, volala policajtov, jej otec vybehol na dvor a ukludňoval situáciu. Medzi tým políciu volal aj otec maloletých. Po príchode policajtov mala dojem, že nadŕžajú jej bývalému manželovi. Podľa nich natáčanie a provokácia na cudzom majetku v čase, keď tam nemal čo robiť, bola v poriadku. Polícia obom dohovárala, že je potrebné, aby sa dohodli medzi sebou. Uviedla, že ona je voči otcovi maloletých ústretová a dokazuje to tým, že v čase od stredy 13.10. do piatku 15.10. mali byť deti u otca, avšak deti tam nespali preto, že ju poprosil, aby prespali u nej, nakoľko mu prasklo vodovodné potrubie a ona mu vyhovelá. Deti si zobral v každom dni len na dve, tri hodiny a potom ich priniesol do jej bydliska. Bola názoru, že pokiaľ sa nedeje nič závažné, otec detí nemá čo vyvolávať a kontrolovať situáciu a ona nie je povinná mu dvíhať telefón. Uviedla, že keby sa niečo s deťmi dialo, určite by mu zavolala, prípadne napísala. Po vypočúvaní jej osoby, jej brata, ako aj otca maloletých mu telefón ich syna šla zaniest'. Svedkom boli aj policajti a má to všetko na nahrávke, čo sa udialo. On si telefón nevzal a povedal, že ho má vrátiť synovi D.. Z toho je podľa matky jasné, že prišiel len provokovať. Vonku boli pri tom aj ich deti, ktoré to psychicky veľmi zle znášali. Odstrkovali ju a veľmi plakali, musela ich dlho ukludňovať. Na záver vyjadrila podozrenie, že otec maloletých droguje, drogu mal v aute a k tejto sa dostal aj maloletý syn O..

17. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky a k skutočnostiam uvedeným vo vyjadrení kolízneho opatrovníka a v prílohe k tomuto vyjadreniu navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Potvrdil, že viackrát navštívil maloletých v bydlisku ich matky, avšak tieto návštevy sa realizovali ešte pred samotným vydaním neodkladného opatrenia. Realizoval ich z dôvodu, že ho kontaktovali buď deti alebo v dôsledku toho, že matku cez SMS správy opakovane žiadal, aby si ich mohol so sebou vziať, ale tá na jeho SMS správy nereagovala. Rovnako dňa 19.10.2021, teda v čase, keď podľa uznesenia súdu prvej inštancie mali byť maloleté deti v starostlivosti matky, prišiel osobne za svojimi deťmi, opätovne to však urobil z dôvodu, že matke niekoľko dní posielal SMS správy, na ktoré mu ona neodpisovala a nijako nereagovala. Uvedomuje si, že porušil predmetné uznesenie okresného súdu, avšak prisľúbil, že viac sa takéhoto konania nedopustí. Chcel iba vedieť, ako sa deti majú a ako sa im darí, a taktiež preto, že sa nevedel dovolať na mobilný telefón, ktorý zakúpil maloletému D.. Bol názoru, že pokiaľ by matka s ním normálne komunikovala a dovolila deťom, aby sa mohli so svojim otcom cez mobil aj keď iba každý druhý deň aspoň 10-15 minút porozprávať, tak by k podobným situáciám nemuselo vôbec dôjsť. Poprel, že by deti huckal proti ich matke, nakoľko si uvedomuje dôležitosť role oboch rodičov v ich živote. Taktiež nesúhlasil s názorom matky, že nie je povinná mu dvíhať telefón, keď sa nič závažné nedeje. Keď matka v minulosti v čase, keď sa deti nachádzali u neho volala na jeho telefón, pretože sa s nimi chcela rozprávať, on jej to umožnil, nevidel v tom žiaden problém. Bol názoru, že matka odmieta dávať telefón deťom pod zámienkou, aby netrávili veľa času na internete, v skutočnosti to však robí preto, aby im zabránila v kontakte s otcom a práve tento moment je podľa názoru otca vyvolávateľom konfliktov rôzneho charakteru medzi ním a matkou maloletých.

18. Otec nesúhlasil s matkou v odvolaní navrhovaným rozsahom úpravy styku, podľa neho nie je dôvod na to, aby sa styk realizoval v tak minimálnych intervaloch, teda iba každý druhý víkend. O častejšie stretávanie majú záujem aj maloleté deti, ktoré sa svojho otca dožadujú, preto je podľa neho nesmierne dôležité prihliadať aj na ich názor. To, že úprava styku uznesením súdu prvej inštancie je správna, vyjadril vo svojom vyjadrení aj kolízny opatrovník. Ďalej uviedol, že informáciu, že sa matka vracia často neskoro domov má od svojich synov, ktorí mu to často hovoria. Tvrdenie matky, že si pracovnú dobu upravila tak, aby mohla deti cestou z práce vyzdvihnúť a následne, aby sa tieto mohli pripraviť na ďalší deň na vyučovanie, považoval za zavádzajúce, nakoľko deti sa väčšinou presúvajú zo školy domov práve hromadnou dopravou a maloletý O. má v žiackej knižke veľa poznámok od učiteľov. Taktiež mu matka odmietala poskytnúť informácie o vzdelávacom procese maloletého O., odkázala ho na aplikáciu Edupage, ku ktorej on zatiaľ nezískal prístup.

19. Na záver otec uviedol, že ho absolútne uráža tvrdenie matky, že droguje. Poprel, že by niekedy vôbec užíval návykové a psychotropné látky a ako dôkaz predložil výsledok z toxikologického vyšetrenia, ktoré si dal urobiť na vlastnú žiadosť bezodkladne po tom, ako ho matka maloletých začala podozrievať. Z tohto toxikologického vyšetrenia vyplýva negatívny výsledok toxikologického vyšetrenia moču na omamné a psychotropné látky tam uvedené. Podľa otca toto tvrdenie matky ako aj ostatné tvrdenia možno chápať len ako jej snahu za každú cenu mu v predmetnom konaní zabrániť, aby sa mohol na starostlivosti a výchove detí podieľať vo väčšom rozsahu ako navrhuje ona. Dodal, že trvá na podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vzhľadom na potrebu bezodkladnej úpravy jeho styku s maloletými deťmi, keďže s matkou maloletých sa na styku nedá dohodnúť a otec sa dôvodne obáva, že mu počas obdobia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej bude matkou maloletých umožňovaný styk s maloletými deťmi iba v minimálnom rozsahu.

20. Dňa 19.10.2021 doručila matka maloletých detí na súd prvej inštancie podanie označené ako doplnenie dôkazov. Priložila pracovnú zmluvu od zamestnávateľa F. O. - F. Z., dohodu o skončení pracovného pomeru s týmto zamestnávateľom a osvedčenie o živnostenskom oprávnení ako dôkazy o tom, že ukončila zamestnanecký pomer u tohto zamestnávateľa z dôvodu vybavenia si živnosti a začatia vykonávania činnosti v oblasti kaderníctva ako samostatne zárobkovo činná osoba v prenajatých priestoroch v meste W.. Zároveň informovala súd, že zo strany otca dochádza k takému ovplyvňovaniu maloletého D., že tento bez vedomosti matky sám zo školy bez predchádzajúcich skúseností s cestovaním vlakom odcestoval k otcovi, ktorý mu poskytol informáciu o čase odchodov vlakov.

21. Dňa 22.11.2021 doručila matka súdu prvej inštancie podanie označené ako doplnenie dôkazov, ku ktorému pripojila jej vyjadrenie, vyjadrenie je súčasného partnera a vyjadrenia jej rodičov k správaniu maloletých detí po príchode od otca. Uviedla, že priloženými vyjadreniami preukazuje ťažšiu situáciu, ktorá nastala po vydaní neodkladného opatrenia. Predloženými vyjadreniami chce preukázať, že situácia sa od posledného pojednávania zhoršila a matka má obavu o psychický stav maloletých detí.

22. Z uvedených vyjadrení vyplývajú tvrdenia dotknutých osôb, že maloleté deti sa po návrate zo styku s otcom voči matke, starým rodičom, ako aj voči súčasnému partnerovi matky správajú vulgárne, podráždene, najmä v situácii, keď im nie je v niečom vyhovené alebo keď ich matka núti plniť si domáce, či školské povinnosti. Správajú sa agresívne, mlátia dverami, napádajú súčasného partnera matky. Keď raz maloletý O. prišiel od otca, kopal do auta partnera matky, pľul na neho, čo nikdy predtým nerobil. Aj starší syn D., pokiaľ mu matka zakáže hrať sa na hracej konzole a núti ho pripravovať sa do školy, ju uráža, kričí na ňu, vyhráža sa jej bitkou. Taktiež tak reaguje, keď mu nie je vyhovené a vyžaduje sa od neho upratať izbu, hygienické návyky a pod. Vykrikuje, že pôjde bývať k otcovi, že všetko na súde povie, ako sa k nemu ona správa, že ho núti učiť sa a berie mu hracu konzolu. Do školy sa odmieta učiť zámerne, nakoľko je presvedčený, že keď sa bude takto učiť, bude musieť ísť naspäť do starej školy. Podľa matky sa spočiatku do školy tešil, no po čase a po bývaní u otca začal chodiť domov s tým, že on chce ísť do starej školy. Ďalej bez povolenia uteká k otcovi po škole vlakom, na čo ho nahovára otec bez vedomia matky, s ktorým sa na tom dohodol cez telefón, k čomu sa aj maloletý priznal. Po tom, ako sú deti niekoľko dní v domácom prostredí matky, menia svoje správanie a dajú si povedať, učia sa, vedia pekne poprosiť a správať sa. Je im vysvetľované, že im nie je bránené v styku s otcom, matka je za to, aby mali s každým rodičom pekný vzťah, ale z druhej strany podobné kroky neprichádzajú. Komunikácia s otcom viazne aj ohľadne dodržiavania bežných vecí, prania vecí detí, či vracania vecí detí matke. Matka vo svojom vyjadrení dodala, že deti po návrate od otca neznesú jej dotyk, objatie, ťažko si k nim hľadá cestu, aby si k nej sadli a vôbec sa s ňou rozprávali. Vždy keď prídu od otca používajú vulgarizmy, hlavne ten mladší. O. príde plačlivý a nervózny. Deti jej nadávajú do sprostých a vôbec ju nerešpektujú. Hádajú sa aj medzi sebou, bijú sa.

23. Krajský súd, ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní matky maloletých detí podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec nielen v rozsahu odvolania, ale aj nad jeho rámec v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p.), nielen z dôvodu vymedzených v odvolaní v zmysle 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania, nakoľko sa jedná o vec nariadenia neodkladného opatrenia, o ktorej ani súd prvej inštancie nerozhoduje na pojednávaní (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 329 ods. 1 C.s.p.) a I. výrok uznesenia súdu prvej inštancie zmenil v zmysle § 388 C.s.p. z nasledovných dôvodov:

24. Odvolací súd má zhodne so súdom prvej inštancie za to, že je v záujme maloletých detí, aby bola zabezpečená starostlivosť o ne a udržiavanie kontaktu s obidvoma rodičmi. Avšak vzhľadom na okolnosti, ktoré vyšli najavo najmä v odvolacom konaní, t.j. po rozhodnutí súdu prvej inštancie, má odvolací súd za to, že je dôvod na modifikáciu úpravy styku otca s maloletými deťmi. Odvolací súd prihliadol na tieto skutočnosti s poukazom na ust. § 63 C. m. p., podľa ktorého v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. V zmysle § 2 ods. 1 C. m. p. sa preto v tomto konaní neuplatní pravidlo uvedené v § 329 ods. 2 C. s. p. stanovujúce, že pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, nakoľko na konania podľa Civilného mimosporového poriadku (ktorým je aj konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, len ak C. m. p. neustanovuje inak.

25. Otec vo vyjadrení k jej odvolaniu a k úradnému záznamu, ktorý je prílohou k vyjadreniu kolízneho opatrovníka nepoprel, že šiel za maloletými deťmi aj po nariadení neodkladného opatrenia v čase, keď mali byť v starostlivosti matky a vyhrotenú situáciu (na ktorej majú podiel obaja rodičia) si natáčal na mobilný telefón, čo odvolací súd nepovažuje za znak osobnostnej zrelosti otca, ale skôr za prejav nevyrovnanosti sa s rozvodom. Taktiež otec nepoprel tvrdenia matky, že by dal staršiemu synovi D. prehľad o vlakových spojoch do miesta bydliska otca, a že tento zo školy utiekol vlakom k nemu bez súhlasu matky, čo svedčí o podryvaní autority matky vo vzťahu k deťom.

26. Pokiaľ ide o telefonáty s maloletými deťmi v čase, keď majú byť v starostlivosti druhého rodiča, odvolací súd uvádza, že aj keď by to bolo žiadúce, nie je povinnosťou rodiča, u ktorého maloleté deti sú v starostlivosti umožňovať telefonický kontakt s druhým rodičom, úprava styku nariadená súdom je limitujúca práve v tom, že keďže nedochádza k dohode rodičov na úprave styku, musí sa striktnie rešpektovať úprava styku stanovená súdnym rozhodnutím a nad jej rámec možno ísť, len ak sa vedia na tom rodičia dohodnúť. Tým samozrejme nie je dotknutá povinnosť rodiča informovať druhého rodiča o zdravotnom stave detí, ich školských výsledkoch a pod.

27. Zlyhávanie komunikácie medzi rodičmi je zavinené oboma rodičmi. Napokon samotný kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu potvrdil, že maloleté deti sú konfliktom rodičov výrazne emočne frustrované, pričom sa u nich začínajú prejavovať poruchy správania, t.j. napríklad nevhodné správanie a nerešpektovanie autority matky ako reakcia na frustráciu a až depriváciu vzťahového konfliktu.

28. Vzhľadom na uvedené je odvolací súd názoru, že za súčasnej situácie je v záujme maloletých detí, aby sa stretávali s otcom v rozsahu každý páry týždeň v roku v čase od piatka 16.00 hod. do nedele 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v roku vo štvrtok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. a v rovnakom čase aj v piatok. Tým sa na jednej strane zabráni tomu, aby otec sa stretával s maloletými deťmi len raz za dva týždne a na druhej strane sa zúžením úpravy styku v nepárnom týždni obmedzí vplyv otca na maloleté deti spočívajúci v podryvaní jej autority. Bude úlohou konania a rozhodovania vo veci samej dôkladne prešetriť pomery rodičov maloletých detí a v rámci toho okrem iného vyhodnotiť, či aj v dôsledku takejto úpravy styku došlo k zlepšeniu správania sa detí vo vzťahu k matke a teda či príčinou nerešpektovania jej autority bol len vplyv otca na deti, alebo je táto príčina hlbšia spočívajúca v emočnej frustrácii z konfliktov rodičov tak, ako to tvrdí kolízny opatrovník. V štádiu rozhodovania o neodkladnom opatrení presahuje jeho účel spočívajúci v bezodkladnom zásahu súdu dôkladné zisťovanie týchto skutočností, súd rozhoduje len na základe skutočností, ktoré považuje za osvedčené. Taktiež bude úlohou konania vo veci samej zistiť, či maloleté deti preferujú stretávanie sa s otcom v čo najširšom rozsahu, prípadne striedavú osobnú starostlivosť z dôvodu, ktorý tvrdí matka, a to z dôvodu benevolentnejšej výchovy otca vo vzťahu k maloletým deťom.

29. Ako závislé od I. výroku o stanovení časového obdobia styku odvolací súd preskúmal odvolaním výslovne nenapadnuté II. a III. výrok uznesenia súdu prvej inštancie o mieste začiatku a konca styku a povinnostiach rodičov s tým súvisiacich a tieto výroky ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

30. Pokiaľ ide IV. výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie o uložení výchovného opatrenia, tento výrok nie je závislý od úpravy styku (výchovné opatrenie mohol súd nariadiť neodkladným opatrením aj keby neupravil styk rodiča s deťmi). Aj keď (ako už bolo uvedené vyššie) odvolací súd nie je dôvodmi a rozsahom odvolania v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletých viazaný, nevidel dôvod do tohto výroku vstupovať.

31. Nakoľko uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu o zmene uznesenia súdu prvej inštancie na základe odvolania matky maloletých detí, boli vydané v rámci konania vo veci samej, nie sú teda rozhodnutiami, ktorými sa konanie končí, krajský súd v zmysle § 396 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 58 C.m.p. a contrario o nároku a výške trov prvoinštančného a odvolacieho konania nerozhodol. O náhrade týchto trov konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie pred ním skončí, ako to budú účastníci konania požadovať (§ 57 a § 58 C.m.p.).

32. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie vád neodstráni vady, následkom neodstránenia vád dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).